

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 28 grudnia 2017 r.

Pozycja 287

POSTANOWIENIE z dnia 23 listopada 2017 r. Sygn. akt Ts 97/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Justyn Piskorski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej B.S-M w sprawie zgodności:

art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. Nr 97, poz. 800, ze zm.) z art. 67 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 oraz art. 67 ust. 1 w zw. z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

- 1) podjąć zawieszono postępowanie,
- 2) nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 27 maja 2016 r. (data nadania) B.S-M (dalej: skarżąca) wystąpiła o stwierdzenie, że art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. Nr 97, poz. 800, ze zm.; dalej: u.n.ś.k.) w zakresie, w jakim „nie uwzględnia wśród uprawnionych do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego psychologów zatrudnionych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych”, jest niezgodny z art. 67 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 oraz art. 67 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującą sprawą.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z maja 2014 r. odmówił skarżącej prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, gdyż, zdaniem organu, skarżąca nie udowodniła 20-letniego okresu wykonywania pracy w jednostkach wymienionych w zakwestionowanym art. 2 pkt 1 u.n.ś.k. Wyrokiem z czerwca 2015 r. Sąd Okręgowy w L. oddalił odwołanie skarżącej, podtrzymując argumentację organu rentowego. Wyrokiem ze stycznia 2016 r. Sąd Apelacyjny w L. oddalił apelację skarżącej.

Trybunał Konstytucyjny ustalił, że 4 maja 2016 r. do Sądu Apelacyjnego w L. wpłynęła złożona przez skarżącą skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego (przekazana temu sądowi 23 czerwca 2016 r.).

Postanowieniem z 16 grudnia 2016 r. Trybunał Konstytucyjny na podstawie art. 21 ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 1157) oraz art. 177

§ 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.) zawiesił postępowanie do czasu zakończenia postępowania przed Sądem Najwyższym.

Wyrokiem z kwietnia 2017 r. Sąd Najwyższy oddalił skargę kasacyjną, co uzasadniało podjęcie zawieszono postępowania.

W skardze konstytucyjnej skarżąca podnosiła, że zaskarżony przepis, w zakresie w jakim nie uwzględnia wśród uprawnionych do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego psychologów zatrudnionych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych narusza jej konstytucyjne prawo do równego traktowania i niedyskryminowania (art. 32 ust. 1 Konstytucji), prawo do zabezpieczenia społecznego (art. 67 ust. 1 Konstytucji), a także zasady ochrony praw nabytych, zaufania obywatela do państwa oraz sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji).

Uzasadniając zarzut naruszenia zasady równości (art. 67 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 Konstytucji), skarżąca stwierdza, że nie ma żadnych przesłanek do wyodrębnienia dwóch kategorii nauczycieli psychologów (tych którzy pracują w szkołach i tych, którzy te same obowiązki wykonują w poradniach psychologiczno-pedagogicznych). Zdaniem skarżącej cechą relewantną łączącą obie kategorie nauczycieli psychologów, w świetle uprawnienia do świadczenia kompensacyjnego, jest charakter pracy jaką wykonują, a nie miejsce ich zatrudnienia. Jak podkreśla skarżąca jej praca miała *de facto* identyczny charakter bez względu na to czy wykonywała ją w szkole, przedszkolu czy w poradni psychologiczno-pedagogicznej, pracując w tych jednostkach podlegała Karcie Nauczyciela, miała takie samo pensum godzinowe (20 godzin tygodniowo) i wynagrodzenie. Skarżąca podnosi także, że poradnie psychologiczno-pedagogiczne zawsze podlegały nadzorowi pedagogicznemu i wchodziły w skład systemu oświaty. Dlatego – zdaniem skarżącej – nie ma podstaw, żeby różnicować jej sytuację prawną ze względu na miejsce wykonywania przez nią pracy (szkoła i poradnia psychologiczno-pedagogiczna). W związku z tym, pozbawienie nauczycieli zatrudnionych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych prawa do świadczenia kompensacyjnego jest w ocenie skarżącej arbitralne i nie jest uzasadnione aksjologicznie.

W zakresie naruszenia zasady ochrony praw nabytych i zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa (art. 67 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji) skarżąca argumentuje, że skoro jako osoba zatrudniona w szkole i w poradni psychologiczno-pedagogicznej jest nauczycielem i wykonuje te same czynności w analogicznym czasie, to ma prawo oczekiwać, że będzie tak samo traktowana w takich samych warunkach. Skarżąca stwierdza także, że podejmując zatrudnienie w poradni, a następnie w szkole, była w sposób uzasadniony przekonana, że *de facto* kontynuuje pracę, którą rozpoczęła w przedszkolu. Skarżąca dokonując wyboru dalszej drogi zawodowej kierowała się m.in. tym, że w poradni będą jej przysługiwały takie same uprawnienia (w tym uprawnienia w sferze zabezpieczenia społecznego) jakie posiadała pracując w przedszkolu. Jak stwierdza skarżąca, nie mogła ona racjonalnie zakładać, że w pewnym momencie straci uprawnienia przysługujące nauczycielom. W związku z powyższym, zdaniem skarżącej przysługuje jej prawo nabyte, a przynajmniej prawnie chroniona ekspektatywa nabycia uprawnień do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2074), do postępowań przed Trybunałem Konstytucyjnym wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed

Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) stosuje się przepisy tej ustawy. Skoro postępowanie zainicjowane rozpatrywaną skargą nie zostało zakończone przed 3 stycznia 2017 r., tj. dniem wejścia w życie u.o.t.p. TK, to zarówno wstępne, jak i merytoryczne rozpoznanie tej skargi określają przepisy u.o.t.p. TK.

2. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji przedmiotem skargi konstytucyjnej jest ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekły ostatecznie o wolnościach lub prawach albo o obowiązkach skarżącego określonych w Konstytucji. Na etapie wstępnej kontroli Trybunał Konstytucyjny bada, czy skarga spełnia przesłanki, o których mowa w przywołanym przepisie Konstytucji oraz wymagania wskazane w art. 44, art. 53 i art. 77 u.o.t.p. TK, a także, czy nie zachodzą okoliczności przewidziane w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK.

3. Skargę konstytucyjną w imieniu skarżącej sporządził i wniósł adwokat, który przedstawił stosowne pełnomocnictwo.

4. Skarżąca wyczerpała przysługującą jej drogę prawną ponieważ wyrok Sądu Apelacyjnego w L. ze stycznia 2016 r. jest prawomocny i nie przysługują od niego żadne zwyczajne środki zaskarżenia.

5. Trybunał stwierdza, że skarżąca dochowała trzymiesięcznego terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej przewidzianego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK. Wyrok Sądu Apelacyjnego został doręczony pełnomocnikowi skarżącej dnia 29 lutego 2016 r., a skargę wniesiono 27 maja 2016 r. (data nadania).

6. Zakwestionowanemu w skardze art. 2 pkt. 1 u.n.ś.k. – w zakresie, w jakim „nie uwzględnia wśród uprawnionych do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego psychologów zatrudnionych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych” – skarżąca zarzuciła naruszenie prawa do zabezpieczenia społecznego (art. 67 ust. 1 Konstytucji), prawa do równego traktowania i niedyskryminowania (art. 32 ust. 1 Konstytucji), a także zasady ochrony praw nabytych, zaufania obywatela do państwa oraz sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji). Wzorce kontroli skarżąca przywołała „związkowo”, tj. art. 67 ust. 1 w zw. z art. 32 ust. 1 oraz art. 67 ust. 1 w zw. z art. 2 Konstytucji.

7. W ocenie Trybunału skarżąca prawidłowo określiła przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK), wskazała, jakie przysługujące jej konstytucyjne prawa i w jaki sposób zostały – jej zdaniem – naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK), a także należycie uzasadniła sformułowane w skardze zarzuty (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK).

Skoro złożona skarga spełnia wymagania przewidziane w u.o.t.p. TK, a nie zachodzą okoliczności określone w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK, to – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p. TK – zasadne było nadanie jej dalszego biegu.